GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.
„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.
Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe şése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.
ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 116. Lunĭ, Marţĭ 10 (22) Iulie 1884.

Nou Abonamentŭ
la
„Gazeta Transilvaniei.“

Cu 1-a Iuliu st. v 1884 sĕ începe unŭ **nou abonamentŭ**, la care invitămŭ pe onoraţii amicĭ şi sprijinitorĭ ai fóiei nóstre.

Abonamentulŭ: **Pentru Austro-Ungaria** cu posta: pe trei lunĭ 3 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe unŭ anŭ 12 fl. **Pentru România** şi străinatate: pe trei lunĭ 9 francĭ, pe şése lunĭ 18 francĭ, pe unŭ anŭ 36 francĭ.

Rogămŭ pe d-nii abonaţĭ ca se binevoiéscă a-şĭ reînoĭ de cu vreme prenumĕrările pentru ca trămiterea ḑiarului sĕ nu sĕ întrerupă.

Administraţiunea »Gazetei Transilvaniei.«

Braşovŭ în 9 (21) Iulie.

De unŭ timpŭ încóce lumea s'a dedatŭ a ceti prin diferitele gazete marĭ şi micĭ, oficióse şi neoficióse, că principele de Bismarck numai la susţinerea păcii se mai gândesce şi că Germania, care păşesce în fruntea aşa numitei lige de pace din Europa centrală, nu mai aspiră aḑi, decâtŭ numai la aceea cum se pótă mări puterea acestei lige prin căştigarea de noui aliaţĭ din tóte părţile.

Se fie óre aşa cum se scrie? Germania se fi devenitŭ óre d'odată mai sinceră apĕrătóre a păcii europene şi cancelariulŭ ei, care a sciutŭ pregăti şi purtă pân' acum doue rĕsbóie marĭ, puindŭ lumea în uimire, se fi renunţatŭ óre de aş încercă noroculŭ şi a treia óră?

Eată cum se întrébă mulţĭ şi nu fără cuvêntŭ. Pregătirile de rĕsboiu, desele întâlnirĭ ale capetelorŭ încoronate, ale prinţilorŭ şi diplomaţilorŭ europenĭ, mĕsurile reacţiunare, ce s'au luatŭ în Germania: tóte aceste apariţiunĭ vorbescŭ mai multŭ pentru rĕsboiu, decâtŭ pentru pace şi ametescŭ minţile ómenilorŭ, cărora orĭ şi cum nu le vine a crede, că împĕrăţia păcii durabile se fi sositŭ aşa curêndŭ.

Eramŭ dedaţĭ a ne gândí totŭ numai la unŭ înoitŭ conflictŭ între Francia şi Germania şi acum trebue se vedemŭ, că cancelarulŭ germanŭ ocolesce acestŭ conflictŭ şi, în mânia opiniunei publice agitate din Germania, tractéză demonstraţiunea antigermană din Paris, întêmplată la 14 Iuliu, cu recélă filosofică, ca unŭ lucru de nemicŭ.

De unde vine acésta reservă, ce şi-o impune principele de Bismark şi óre ea sĕ aibă numai şi numai scopulŭ de a susţiné pacea? Eată grava cestiune a momentului.

La 1875 Bismark voia sĕ sară din nou asupra Francesilorŭ şi sĕ-i bată a doua óră, pentru ca mai multă vreme sĕ n'aibă grije de ei. Atuncĭ Rusia a zădărnicitŭ planulŭ cutezătorului cancelarŭ germanŭ şi acésta nu i-o mai póte uitá Bismark.

Încordarea, ce a domnitŭ multă vreme între cabinetele din Berlinŭ şi Petersburg s'a mai aşeḑatŭ după ce a muritŭ Gorciakov şi în urma stăruinţelorŭ bĕtrânului împĕratŭ Wilhelm relaţiunile amicabile dintre Germania şi Rusia au fostŭ restabilite.

In privinţa acestorŭ relaţiunĭ opiniunile sunt diferite. Unii credŭ, că Berlinulŭ şi Petersburgulŭ mergŭ mână 'n mână ca şi mai înainte şi că neînţelegerea a fostŭ numai aparentă. Alţii sunt de părere, că Bismark voiesce rĕsboiulŭ cu Rusia, pentru că numai după ce Ruşii vorŭ fi bătuţĭ, póte fi mântuită Germania de periculul revanşei francese; ei ḑicŭ că legăturile de amiciţiă cu Rusia se datorescŭ aḑi numai sêmţului de pietate a bĕtrânului împĕratŭ Wilhelm.

Opiniunea din urmă este susţinută prin multe argumente reale. Statulŭ, care este menitŭ de a scóte castanele din spuză pentru d. de Bismarck, pare a fi monarchia nóstră austro-ungară. Bismarck va pune dér pe alţii sĕ se bată cu Rusia, ear elŭ îi va sprijini numai în linia a doua. Alianţele, ce le-a căutatŭ la Roma şi la Madridŭ potŭ avé scopulŭ de ai ajută ca Franţa sĕ fie ţinută în frêu, până ce se va finí afacerea cu Rusia.

Eată dér ceea ce amŭ înţelesŭ noi cândŭ amŭ ḑisŭ în numerulŭ trecutŭ, că e posibilŭ, ca Bismark se pregătéscă în secretŭ unŭ rĕsboiu cu Rusia.

Scirĭ telegrafice.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Agram, 21 Iulie. — Alaltaerĭ nóptea a fostŭ unŭ cutremurŭ de pămêntŭ violentŭ, care a duratŭ patru secunde şi a fostŭ însoţitŭ de detunărĭ suterane. După cutremurŭ a urmatŭ o furtună violentă. Nicĭ o pagubă nu s'a causatŭ.

Paris, 21 Iulie. — De alaltaerĭ séra până erĭ înainte de améḑi au fostŭ în Toulon 31, în Marsilia 32 de morţĭ de coleră.

Londra, 21 Iulie. — Pe vaporulŭ englesŭ „Sains Dustan,“ care a sositŭ din Bombay în Marsilia şi apoi în Liverpool, au muritŭ duoi marinarĭ de coleră.

Lipsca, 21 Iulie. — Procesiunea vênătorilorŭ, la care au luatŭ parte vr'o 6000 de persóne, a fostŭ strălucită. Inaintea palatului regalŭ s'a făcutŭ ovaţiune. La banchetŭ au luatŭ parte 3000 de persóne. In timpulŭ procesiunii s'a dĕrîmatŭ stelagiulŭ, de pe care multe persóne privéu procesiunea. Au fostŭ 2 persóne greu rănite, ér 5 uşorŭ rănite.

Cronica ḑilei.

Ministrulŭ de esterne Kálnoky se va duce la Gastein, ca sĕ ia o înţelegere în privinţa întâlnirei împĕraţilorŭ Franciscŭ Iosifŭ şi Wilhelm, ce va fi între 7 şi 10 Augustŭ.

*

In puterea §. 11 şi 12 din art. XX. de lege din 1874 s'au deschisŭ graniţele dinspre România pe la pasurile: Predélŭ, Turnu roşu, Branŭ, Vulcanŭ, Şanţulŭ de susŭ şi Boza-Crasna. Spre celelalte districte ale României, graniţele rĕmânŭ închise.

*

Impĕratulŭ a dăruitŭ comunei Worobijovka din Tarnopol 100 fl. pentru clădirea şcólei.

*

Din Cracovia se scrie, că districtulŭ Wieliczka, care a suferitŭ fórte multŭ prin inundărĭ, a petiţionatŭ pentru unŭ ajutorŭ de 350,000 fl., dintre care 120,000 se vorŭ întrebuinţă la restabilirea zăgazurilorŭ stricate ale rîurilorŭ, ér 80,000 pentru viitórele sĕmĕnăturĭ.

*

Se vorbesce din isvorŭ sigurŭ din Berlin, că prinţulŭ de corónă alŭ Germaniei va visită la tómnă pe suveranii României.

*

FOILETONŬ.

Din Basmele Scandinave.

Cei trei cânĭ.

(Traducţiune de I. S. Spartali.)

O-dată unŭ împĕratŭ se duse într'o ţéră străină şi se însură cu o fată totŭ de împĕratŭ. Peste câtăva vreme împĕrătésa născŭ o fată şi în tótă ţéra se făcură felŭ de felŭ de petrecerĭ de bucuriă, pentrucă împĕratulŭ erá fórte iubitŭ, fiindcă erá dreptŭ şi bunŭ.

Pe cândŭ toţĭ cei din palatŭ se veseléu, în odaia copilei intră o babă. Nu scia nimenĭ de unde venia dénsa. După ce se uită bine la fată, ḑise că trebue sĕ păzéscă pe fată până la vérsta de 15 anĭ, ca sĕ nu iasă cumva afară, căcĭ cum o ieşi afară, are s'o fure unŭ smeu. Impĕratulŭ cum audi vorbele babii, poruncĭ numai decâtŭ ca fiă-sa sĕ fie bine păzită.

Peste unŭ anŭ împĕrătésa născŭ încă o fată, şi cum trecŭ iar unŭ anŭ mai născŭ iar o fată, şi baba proroci şi pentru aste doue din urmă, că trebue păzite până la vérsta de 15 anĭ, sĕ nu iasă din casă, căcĭ cum vorŭ ieşi are sĕ-le fure smeii.

Impĕratulŭ erá tare îngrijatŭ de prorocia asta. Işĭ iubia copii fórte multŭ şi ca sĕ-i feréscă de primejdia care-i ameninţa, poruncĭ sĕ-i închidă într'o casă ce erá bine păzită.

Trece vreme multă după asta. Insĕ odată isbucnĭ unŭ rĕsboiu şi împĕratulŭ fù silitŭ sĕ plece în fruntea soldaţilorŭ sĕ se bată cu vrăşmaşulŭ. Fetele se făcuseră marĭ şi frumóse şi vocea le erá aşa de dulce, încâtŭ cineva trebuia sĕ facă orĭ ce ar fi cerutŭ ele. Intr'o ḑi, după plecarea împĕratului la bătaie, ele stăteu la feréstră şi privéu în grădină. Era sóre frumosŭ şi dênsele cerură părinţilorŭ voe sĕ le lase sĕ se preumble o vreme prin grădină. Insĕ abia apucaseră se puie piciorulŭ în grădină şi numai decâtŭ se lăsă unŭ norŭ peste ele şi le luă. Tóte încercările câte se făcură ca sĕ le găséscă, fură zădarnice.

Impĕratulŭ trimise curierĭ sĕ vestéscă în tótă împĕrăţia, că împĕratulŭ dă pe o fată de nevastă şi jumĕtate împĕrăţia aceluia, care îi va aduce fetele înapoi.

Numai decâtŭ plecară doi feciorĭ de împĕratŭ cu arme ce scânteiau de frumseţe şi cu trăsurĭ şi cai frumoşĭ, jurându-se, că fără fete nu se întorcŭ.

Sĕ-i lăsămŭ pe dênşii sĕ-le caute.

Totŭ în vremea asta trăiá o biată vĕduvă, care avea unŭ singurŭ copilŭ pe care-lŭ chiămá Nils, şi care nu făcea alta decâtŭ sĕ-şĭ păziască turma. Tótă turma lui erau trei oi. Nils îşĭ făcuse o tilincă şi cântă nisce cântece aşa de dulcĭ, încâtŭ orĭ şi cine-lŭ ascultă cu dragŭ.

Intr'o ḑi stetea sub unŭ copaciu şi cântá din tilincă, iar oile păşteu mai câtŭ colea, când vĕḑù că vine spre dênsulŭ unŭ moşŭ cu unŭ câne frumosŭ.

— Ah! cum aş vrea sĕ am unŭ câne ca ésta, ca sĕ umble după mine, ḑise Nils.

— Dacă vrei sĕ-lŭ ai, dă-mĭ o óie şi ţi-lŭ dau.

— Bucurosŭ.

— Are sĕ-ţĭ pară bine mai tărḑiu. Cânele ésta are o putere nespusŭ de mare. Îlŭ chiamă Holl. (Ţine.) Orĭ ce îi vei dá ca sĕ ţie cu dinţii, chiar pe unŭ smeu, îlŭ ţine încâtŭ nu póte sĕ scape.

Ciobanulŭ se întórse acasă veselŭ. Mamă-sa însă îlŭ certă, că schimbase o óie c'unŭ câne. Insă dênsulŭ o potoli.

A doua ḑi sĕ întórse la păşune cu amêndoue oile şi cu cânele. Se puse sub unŭ copaciu la umbră şi începŭ ér sĕ cânte din tilincă şi numai decâtŭ cânele începŭ sĕ jóce.

Nu trecŭ multŭ şi veni bĕtrênulŭ cu altŭ câne totŭ aşa de frumosŭ şi mare ca şi celŭ din ḑiua trecută. Nils îlŭ cerŭ şi pe ăsta şi bĕtrênulŭ i-lŭ dete ér în schimbŭ cu o óiă şi-i mai ḑise:

— Intr'o ḑi are sĕ-ţĭ pară bine, că l-ai luatŭ. Îlŭ chiamă Slit (Rupe). Póţe sĕ rupă bucăţile orĭ ce, chiar şi p'unŭ smeu.

A treia ḑi dete şi óia care-i mai rĕmăsese şi luă încă unŭ câne pe care-lŭ chemá Lyda (Aude).

— Lyda aude totŭ ce se întêmplă la o depărtare de mai multe poşte. Aude chiar cum cresce érba şi copacii, îi ḑise bĕtrênulŭ.

Ciobănaşulŭ nu sĕ mai putea ţiné de bucuriă, că avea asemenea cânĭ. Mamă-sa însĕ se văiără că nu-i mai rĕmăsese nicĭ o óie. Nils sĕ ducea la vênatŭ cu cânii şi aducea atâta vênatŭ a casă, încâtŭ biata bĕtrênă nu mai avŭ ce ḑice.

Nils vêná mai multe ḑile pe rêndŭ şi cu banii ce căştigă pe vênatŭ cumpĕră mame-sĭ totŭ ce-i trebuia; pe urmă plecă în lume sĕ-şĭ caute norocŭlŭ. Umblă multe ḑile, trecŭ peste munţĭ şi peste văi, până ce écă ajunse într'o pădure mare. In pădurea asta se întîlni cu bĕtrênulŭ care-i dăduse cânii.

— Bună ḑiua bĕtrênule.

— Bună ḑiua! Unde te ducĭ?

— Mĕ ducŭ sĕ-mĭ cautŭ norocŭlŭ.

— Du-te dreptŭ înainte, până ce vei ajunge la unŭ palatŭ; acolo are sĕ ţi-se împlinéscă ursita,

Bĕtrânulŭ se făcŭ nevĕḑutŭ după ce ḑise vorbele astea.

Nils porni înainte. La orĭ ce hanŭ sĕu cârciumă se oprea în drumulŭ lui, cântă din tilincă, şi cânii începéu

Oficiosulŭ ḑiarŭ sêrbescŭ »Videlo« se ocupă într'unŭ articolŭ de visita regelui Carolŭ la Curtea sêrbéscă şi-i atribue mare însemnătate politică. Arată că Românii şi Sêrbii au aceeaşî lege, că interesele lorŭ se întâlnescŭ în aceleaşî puncte, că în acelaşŭ chipŭ şi-au câştigatŭ şi unii şi alţii independinţa, că în acelaşŭ timpŭ s'au făcutŭ regate, în sfêrşitŭ că viéţa naţională şi a unora şi a altora are aceeaşî direcţiă. Visita trebue dér se fie privită ḑice elŭ, de o sigilare a vechei şi naturalei pretinii între România şi Serbia.

*

„Mesagerulŭ Brăilei" spune că deputatulŭ ţĕranŭ D. Frunză, mergêndŭ în mijloculŭ sătenilorŭ, acestia l'au insultatŭ şi chiar l'au bătutŭ, fiind-că a votatŭ pentru domeniulŭ coronei.

*

»L'Indépendance roumaine« e informată că ministrulŭ Austro-Ungariei ar fi avêndŭ de gândŭ se céră ministerului afacerilorŭ strĕine românŭ sĕ împiedece serbarea centenarului revoluţiunei lui Horia (21 Octobre 1784).

*

»Naţiunea" scrie: Instrucţiunea scandalurilorŭ dela Orfeu s'a terminatŭ. Se ḑice că procesulŭ se va judecă chiar în vacanţă.

*

»Telegrafulŭ« scrie: Aflămŭ cu plăcere că d. D. Popovicĭ, absolventŭ alŭ Conservatorului nostru de musică, a datŭ dóuĕ concerte în Cernăuţĭ, şi a avutŭ celŭ mai mare succesŭ din tóte punctele de vedere.

*

Acelaşŭ ḑiarŭ spune: In curêndŭ Monitorulŭ va publică o dare de sémă despre cele petrecute în ḑiua de 1 Iulie, la Orfeu, precum şi o mulţime de destăinuirĭ ale agenţilorŭ electoralĭ aduşĭ de oposiţiă, cu scopŭ de a turbură ordinea publică.

*

„Carpaţii" au informaţiunea, că în comuna Brădescĭ, plasa Jiului de susŭ, judeţulŭ Doljŭ, bântue vĕrsatu. De 15 ḑile, vr'o 12 copii au muritŭ.

*

»Naţiunea« spune: »Ni se scrie din Galaţĭ, că muncitorii de acolo se pregătescŭ a se resculă în masse din causa şicanelorŭ şi persecuţiunilorŭ ce li se facŭ de proprietarii diferitelorŭ fabrice. In specialŭ ni se spune, că rĕscóla va începe în fabrica de lemne, unde Românii cu mare greutatea sunt admişĭ, de óre ce Ungurii sunt preferaţĭ.

*

Briciulŭ »Mircea« cu elevii şcólei de marină, a fostŭ apucatŭ de furtună pe Marea Négră; i s'au ruptŭ catargele şi se cufundă décă nu-i venea în ajutorŭ unŭ vasŭ englezŭ. Acum se află la Constanţa.

*

»Monitorulŭ oficialŭ« scrie: In ḑilele de 17, 24, 25 şi 26 Iunie trecutŭ, cădêndŭ plóie şi grindină asupra comunelorŭ Merei, Gura-Sărăţei, Valea-Teancului şi Vernescĭ din judeţulŭ Buzĕu. au fostŭ distruse peste 1.500 pogóne vie, ca 450 pogóne grâu, ca 300 pogóne orzŭ, 100 pogóne porumbŭ şi mai multe pogóne secară: precum asemenea debordândŭ din matcele lorŭ apele Nişcov din comuna Tisau şi Istau din comuna Baba-Ana, a inundatŭ ca 45 pogóne orzŭ, 90 pogóne porumbŭ 200 pogóne islaz, 90 pogóne fêneţă.

*

Distinsulŭ chimistŭ Dr. Bernard, şefulŭ laboratorulŭ de chimiă din Bucurescĭ, a plecatŭ la Pesta, fiindŭ învitatŭ de guvernulŭ ungurescŭ, ca sĕ-şĭ dea părerea în privinţa mijlócelorŭ pentru stîrpirea filoxerei.

Se scrie că în guvernamentulŭ Pleskov din Rusia s'a ivitŭ ciuma siberiană. Mĕsurile luate de autorităţĭ împotriva ei sunt insuficiente.

*

In urma unui ordinŭ alŭ guvernului din Petersburg, linia căii ferate Ivangorod-Dombrov din Polonia ruséscă până la tómnă va trebui sĕ se dea comunicaţiunii. La podulŭ dela Demblin, stricatŭ prin inundărĭ, se lucréză cu tótă graba.

*

După o şcire din Cettinje, ministrulŭ preşedinte Bozo Petrovici a plecatŭ la 18 Iulie la Viena şi la Constantinopole în misiune politică.

*

Din Parisŭ se scrie că admiralulŭ Courbet a întrunitŭ lângă Fu-Ceu 15 corăbii de rĕsboiu şi două vapóre cu torpile, armate cu 114 tunurĭ grele şi 3076 de ómenĭ. Se crede că China va da despăgubirea de rĕsboiu, evitândŭ rĕsboiulŭ,

*

Conflictulŭ franco-chinesŭ s'a aplanatŭ. China ar fi declaratŭ, că va plăti Franciei dreptŭ despăgubire pentru cheltuelĭ de rĕsboiŭ 50 milióne francĭ, recunoscêndŭ totŭ odată şi tóte punctele tractatului de Tient.

*

Dela 10 până la 16 Augustŭ se va ţiné în Kopenhaga »congresulŭ internaţionalŭ de medicină.« Vorŭ fi de faţă şi Virchow, Koch, Pasteur, Schnitzler. Se va trata şi despre coleră.

*

Vinerea trecută, miniştrii francesĭ au ţinutŭ ùnŭ consiliu în cestiunea revisiunei. Se pare că ea se va amâna până în luna lui Octombre.

*

Englesii au ocupatŭ pe a lorŭ sémă portulŭ dela Berbera, ce se află în golfulŭ Aden aprópe de împreunarea Mării Roşii cu Oceanulŭ Indicŭ.

*

Generalulŭ Gordon e rĕu strîmtoratŭ în Egiptŭ. Stăpânirea englesă va începe o mai energică acţiune împotriva Sudanului, făcêndŭ câtŭ de curêndŭ o espediţiune numai cu ostaşĭ englezĭ. De altfelŭ Dongola va trebuĭ sĕ se predea.

D-lŭ C. A. Rosetti despre scandalulŭ de la Orfeu.

In doi articolĭ d. C. A. Rosetti se pronunţă asupra scandalului de la Orfeu. Analisândŭ rigorosŭ tóte cele petrecute d. Rosetti ajunge la următórea conclusiune caracteristică pentru actuala situaţiune interióră a ţĕrii:

»Poliţia a adusŭ bătăuşĭ; .... poliţia a lăsatŭ sĕ se bată ómenii între dênşii şi apoi .... ea a arestatŭ numai pe cei carĭ au fostŭ bătuţĭ."

Aginţii guvernului spunŭ că oposiţiunea a adusŭ bătăuşii. D. C. A. Rosetti le rĕspunse:

»S'admitemŭ c'aşa este. Datorĭ însĕ sunt toţĭ bărbaţii onorabilĭ şi'n adevĕrŭ liberalĭ, sĕ se întrebe: Bătăuşii oposiţiunii se băteu ei înşii între dênşii? — Nu se póte. Erau dar şi bătăuşĭ oficioşĭ.

Incă unŭ faptŭ şi mai gravŭ. Sergenţii, comisarii de poliţiă, procurorii erau aci. Bătăile se făceau în presenţa lorŭ şi toţĭ priviau cum privescŭ spaniolii lupta taurilorŭ în arenă.

Acestŭ faptŭ este violarea datoriei ce au toţĭ cei însărcinaţĭ pentru a mănţine ordinea publică pe strade. Invederatŭ este dar că toţĭ aceştia ş'au călcatŭ una din cele mai de căpetenie din datoriile lorŭ.

Se sfirşesce întrunirea; bătăile pe strade urméză cu mai multă agerime.

Poliţia tace, decĭ apróbă; procurorii asistă fără se voiéscă séu fără sĕ-şĭ pótă face datoria. Mai mulţĭ cetăţenĭ, carĭ veniseră ca s'asculte ca ḑiarişţĭ, şi alţii carĭ voiau se scie ce sĕ ḑice, fură bătuţĭ şi unii plinĭ de sânge. Ei cerŭ protecţiunea comisarilorŭ, procurorilorŭ, Aceştia privescŭ cu nepăsare bătăile. In fine se otărescŭ a face ceva, s'atuncĭ arestéză pe cei bătuţĭ, dar respectă pe cei carĭ băteau.

Membrii oposiţiunei mergŭ cu linişte la clubulŭ lorŭ. Ei suntŭ înjuraţĭ pe strade, în modulŭ celŭ mai surugiescŭ. Apoi ei suntŭ îmbrâncițĭ şi în fine loviţĭ cu bĕte. Totŭ bătăuşii aduşĭ de dênşii îi înjură, îi îmbrâncescŭ, îi lovescŭ?«

D. Rosetti arétă apoi că nu póte fi dreptŭ, că scandalulŭ l'au provocatŭ cetăţenii, carĭ desapróbă politica oposiţiunei liberale conservatóre şi că bătăuşii cei noi nu au venitŭ numai dela sine sĕ-şĭ rĕsbune — cum ḑiceau unii — bătăile, ce le-au primitŭ dênşii dela 1869 până la 1876 şi nicĭ nu puteau veni.

»Uitaţi-vĕ bine ḑice Rosetti şi veţĭ vedé că nu este unŭ singurŭ omŭ, a cărui consciinţă sĕ nu se revolte în faţa unorŭ fapte atâtŭ de degrădătóre pentru orĭ care partidă. Uitaţi-vĕ bine şi vĕ veţĭ convinge că cei carĭ întină vechiulŭ nostru drapelŭ lucréză cu tăriă pentru spălarea petelorŭ drapelului reacţiunii. Cercetaţĭ bine şi vĕ veţĭ convinge că, prin asemenea fapte şi mai cu sémă prin tolerarea abusurilorŭ, sĕ degradă nu numai partida naţională, décă le va suferi, dar însuşĭ Statulŭ Românŭ!«

»Sĕ se destepte dar toţĭ Românii, căcĭ Statulŭ care se degradă în întru, lovitŭ cu dispreţŭ va fi de cei din afară.«

In numĕrulŭ de Sâmbătă alŭ „Românului« d. C. A. Rosetti analiséză nisce articulĭ ai ḑiarelorŭ guvernamentale »Le Pays« şi »Telegrafulŭ,« dintre carĭ celŭ mai din urmă scrise în numĕrulŭ sĕu de Miercurĭ între altele:

...Lăsămŭ ca naţiunea se aprecieze conduita ómenilorŭ carĭ încheiândŭ unŭ pactŭ clandestinŭ cu celŭ mai teribilŭ, celŭ mai primejdiosŭ duşmanŭ alŭ României, a făcutŭ ca ţéra nóstră se fie adĭ inundată de spionii politicĭ, organisaţĭ în adevĕrată armată secretă, care dă mână de ajutorŭ oposiţiunei turbate atâtŭ în ceea ce privesce organisaţiunea întrunirilorŭ séle politice câtŭ şi redactarea foiţelorŭ şi organelorŭ lorŭ de publicitate!«

»Intrebămŭ ce facŭ aci în capitală o mulţime de strĕinĭ, veniţĭ de dincolo de Prutŭ şi carĭ parŭ atâtŭ de interesaţĭ în luptele nóstre politice interne? Ce caută aceştĭ ómenĭ prin întrunirile politice, ca aceea din urmă dela Orfeu, şi cine sunt ei, permiţêndu-şĭ a critică în gura mare pe strade starea lucrurilorŭ de faţă.«

»Dilele trecute amŭ vorbitŭ despre mişcarea slavă în peninsula balcanică, amŭ ḑisŭ că suntemŭ informaţĭ positivŭ că ţĕrile slave din peninsula Balcanică sunt cutreerate de nisce agenţĭ rusofilĭ, carĭ propagŭ înfiinţarea unei republice federative, compusă din Serbia, Herţegovina, Bulgaria, Bosnia şi România, amŭ adăogatŭ apoi că unii din aceştĭ agenţĭ se agită în ţéră, propagândŭ rĕsturnarea regelui Carolŭ şi făcêndŭ a se oglindi celorŭ ce îi ascultŭ apropiata urcarea pe tronŭ a vre-unei odrasle din domnia nóstră trecută.«

»Ce face guvernulŭ," întrebă în fine »Telegrafulŭ" faţă de primejdia acésta a unei conspiraţiunĭ strĕine, care se svêrcolesce în ţéră, cinică, liniştită, nepedepsită?«

---

se jóce. In chipulŭ ăsta dênsulŭ îşĭ câştigă hrana de tóte ḑilele.

Intr'o ḑi intră într'unŭ oraşŭ mare unde lumea era în fierbere nespusă, şi întrebândŭ şi dênsulŭ ce erá, află ca fetele împĕratului periseră şi mai audi pe urmă că împĕratulŭ făgăduise o fată şi jumĕtate împĕrăţia orĭ cui i le-ar aduce înapoi.

Nils porni numai decâtŭ spre palatŭ şi cerŭ sĕ vorbéscă împĕratului şi împĕrătesii. Amêndoi erau aşa de supĕraţĭ încâtŭ nu vrea sĕ priméscă pre nimenĭ. Insă slujitorii lorŭ atâta stăruiră pe lângă dênşii, încâtŭ se învoiră sĕ priméscă pe tênĕrulŭ străinŭ.

Nils începŭ îndată a cântá din tilincă şi cânii jucară aşa de frumosŭ, încâtŭ împĕratulŭ acum pentru întâia óră de cândŭ îĭ perise fetele, începŭ a ríde.

Intrebă pe călătorŭ ca ce vrea sĕ-i dea pentru că 'lŭ inveselise, şi Nils rĕspunse că nu-i trebue banĭ, ci că nu cere nimicŭ altŭ de câtŭ sĕ'i dea voiă sĕ caute fetele.

— Ce felŭ! aşa îndrăsneţŭ eştĭ tu? dar cum credĭ sĕ poţĭ isbuti acolo unde prinţĭ viteji n'au făcutŭ nicĭ o ispravă? In sfêrşitŭ du-te. Mi-am datŭ cuvêntulŭ. Ori cine ar fi acela, care mi le ar aduce, îi voiŭ da de nevastă pe una din ele şi jumĕtate împĕrăţia.

Nils după ce audi din gura împĕratului făgăduiala asta, plecă hotărîtŭ sĕ nu se mai întórcă fără fete. Trecŭ prin felŭ de felŭ de ţĕrĭ. Lyda îĭ spunea totŭ ce se făcea departe, departe; Holl îĭ aducea de mâncare, şi Slit îlŭ ducea în spinare orĭ cȃnd era obositŭ.

Intr'o diminéţă Lyda îĭ spuse, că audia pe o fată de împĕratŭ cum torcea în palatulŭ unui uriaşŭ care era într'o văgăună de munte şi că uriaşulŭ nu erá a casă. Nils, cum audi aşa, iuţi paşii şi când ajunseră lângă munte, Lyda îĭ ḑise:

— N'avemŭ nicĭ o clipă de pierdutŭ. Uriaşulŭ este departe de noi numai trei poşte. Audŭ chiar cum rĕsună piciórele calului sĕu.

Nils puse cânii sĕi sĕ spargă uşa muntelui şi când intră vĕdŭ o fată frumósă rĕsucindŭ unŭ firŭ de aurŭ pe unŭ fusŭ totŭ de aurŭ. Dênsa, cum îlŭ vĕḑu îi ḑise:

— Cine eştĭ tu care te încumeţĭ a veni aci, unde n'am vĕḑutŭ obrazŭ de omŭ de 7 anĭ de când stau închisă? Plécă mai iute, pentru că are sĕ vie smeulŭ şi o sĕ te omóre.

Insĕ Nils nu se înfricoşă şi se puse lângă prinţesă. Peste o clipă sosi şi smeulŭ. Uşa locuinţii luĭ rămasese deschisă.

Când o vĕḑu, astfelŭ de tare răcni, de nĕcazŭ, încâtŭ se cutremură muntele.

— Cine mi-a spartŭ uşa? întrebă dênsulŭ intrândŭ furiosŭ în odaiă.

— Eu şi am sĕ te rupŭ şi pe tine! rĕspunse Nils. Pune dinţii pe dênsulŭ! ḑise elŭ lui Holl; faceţi-lŭ bucăţele! ḑise lui Slyt şi Lydei.

Smeulŭ fû omorîtŭ într'o clipă.

— Slavă Domnului, c'am scăpatŭ! ḑise princesa.

— Sĕ plecămŭ! ḑise Nils.

Se duse în grajdŭ şi alese caii cei mai bunĭ, puse hamurile pe dênşii şi după ce-i încărcă cu bogăţiele smeului, plecă.

Intr'o diminéţă, Lyda îĭ spune, că aude pe o altă fată de împĕratŭ torcêndŭ în munte firulŭ de aurŭ, şi că smeulŭ nu este a casă.

Nils plecă iute şi ajungêndŭ acolo puse pe cânĭ sĕ spargă uşa casii smeului şi vĕḑu o fată frumósă rĕsucindŭ unŭ firŭ de aurŭ pe unŭ fusŭ de aurŭ.

— Cine eştĭ tu care te încumeţĭ sĕ intri aci? De 7 anĭ de când sunt închisă aci n'am mai vĕḑutŭ nicĭ unŭ chipŭ de omŭ. Plécă mai iute, pentru că are sĕ vie smeulŭ şi te face bucăţĭ.

Insĕ Nils vrea s'o scape ca şi pe sora ei.

Peste o clipă veni smeulŭ şi cum vĕḑu uşa spartă, strigă înfuriatŭ:

— Cine mi-a spartŭ uşa?

— Eu şi am sĕ te omorŭ şi pe tine! rĕspunse Nils.

Numai de câtŭ porunci lui Holl sĕ-lŭ înhaţe şi sĕ-lŭ sfâşie. Smeulŭ fu ruptŭ bucăţele într'o clipă.

— Slavă Domnului, c'am scăpatŭ! ḑise prinţesa.

Nils o duse lângă soru-sa, după ce adună tóte bogăţiile din casa smeului şi le încărcă pe caii cei mai bunĭ.

Umblă multŭ, multŭ, pe urmă ajunse la unŭ altŭ munte unde fata cea mică a împĕratului ţesea o pânză de aurŭ. Ea erá aşa de frumósă, încâtŭ Nils cândŭ o vĕḑu rĕmase cu ochii zgîiţĭ şi-şĭ ḑise în gândulŭ sĕu că nu se póte sĕ fie în lume o altă femeiă mai frumósă. Şi fetii cei micĭ, ca şi surorilorŭ ei, îi erá frică sĕ nu omóre smeulŭ pe Nils. Şi ea îlŭ îndemnă sĕ plece. Insĕ dênsulŭ nu o ascultă şi rĕmase. Smeulŭ cândŭ veni, vĕḑu uşa spartă. Intră în casă, dar intră cu frică, pentru că scia cum au pierităţii fraţii sĕi şi ca sĕ scape de morte umblă cu vicleşugŭ. Poruncĭ fetii împĕratului, ca sĕ gătéscă o mésă bună şi spuse atâtea vorbe frumóse lui Nils, încâtŭ elŭ, care erá curatŭ la inimă, se înduplecă.

Se puseră amêndoi ca doi prietinĭ la mésă, însĕ cânii erau cu urechile lăsate în josŭ. De o dată Nils ḑise că »bucatele sunt fórte bune, dar, că-i este sete.«

— Ah! pentru ce nu ai spusŭ mai dinainte? In munte este unŭ isvorŭ de unde curge nisce vinŭ minunatŭ; însĕ n'am pe cine sĕ trimetŭ, rĕspunse smeulŭ.

— Potŭ sĕ trimitŭ eu pe cânii mei? rĕspunde Nils.

»Ce face guvernulŭ?‘ intrébă şi d. Rosetti, dér dênsulŭ adauge: trebue sĕ ne lămurimŭ; cum de guvernulŭ nu isbutesce a pune mâna măcarŭ pe o singură dovadă? Cum de nu arestéză şi nu dă judecăţii pe spionii politicĭ organisaţĭ în adevĕrată armată secretă?

»Telegrafulŭ‘ pretinde a fi bine înformatŭ despre tóte faptele agenţilorŋ secreţĭ şi cu tóte astea poliţia nu face nimicŭ. »Acésta procedere, ḑice d. Rosetti, e de natură a ne ameţí pe toţĭ şi ne îngrijesce şi ameţesce încă şi mai multŭ cândŭ poliţia în locŭ de a lucrá cu legea, lucră cu bêta.‘

»Telegraphulŭ« ḑice: „Acum va fi îndestulitóre o singură **l o v i t u r ă** decisivă şi locusta care vine de dincolo de Prutŭ se va îngropá în fundulŭ pamêntului.«

D. Rosetti găsesce că aceste cuvinte sunt grave şi periculóse. »Pretutindenĭ, ḑice elŭ, loviturile de statŭ catastrofe naţionale au provocatŭ. Se ceremŭ dér şi se luptămŭ cu toţii ca periculele sĕ se înlăture prin lege şi prin libertate, ér nu prin loviturile arbitrariului, ale măturilorŭ, ale bătăilorŭ.«

Incheiândŭ d. Rosetti ḑice tuturorŭ Românilorŭ:

„Toţĭ la lucru şi uniţĭ sub vechiulŭ nostru drapelŭ, pentru dreptate şi libertate, şi tóte conspiraţiunile, acum mai lesne decâtŭ în trecutŭ, învinse vorŭ fi, şi astăḑĭ ca şi erĭ, se va dovedí, cà cu dreptŭ am ḑisŭ necurmatŭ în aceste colóne în timpŭ de 26 de anĭ că;

Cine alunecă pe priporulŭ despotismului, prin despotismŭ va perí;

Cine cautà spre străinŭ, înstrăinatŭ va fi;

Cine are încredere în naţiune şi'n libertate, va învinge totulŭ şi naţiunea triumfătóre va eşí«

Corespondenţa nóstră din Comitate.

Biserica-albă, 15 Iuliu st. n. 1884.

Deputatulŭ dietalŭ alŭ cercului electoralŭ Sasca, domnulŭ **V i c e n ţ i u B a b e ş ŭ**, spre a satisface promisiunei ce a dat-o alegĕtorilorŭ sĕi, că după alegere va vení în comunele electorale, şi totodată urmândŭ invitării inteligenţei din frumósa şi românésca comună Vraniu, ca sĕ-i onoreze cu presenţa sa, pentru ca sĕ fie deplină bucuria şi veselia lorŭ la serbarea hramului bisericei, care aicĭ prin Bănatŭ se numesce rugă séu nedeiă, — a plecatŭ în ḑiua de S. Petru şi Pavelŭ dim. la 6 óre dila Biserica-albă, unde a fostŭ óspele d-lui proprietarŭ Ivacĭcovicĭ, spre Vraniu. Elŭ a fostŭ însoţitŭ de advocatulŭ Ionell Roşiu din B.-albă. La Vraniu au sositŭ diminéţa la 8 óre întêmpinaţĭ fiindŭ în călĕtoria lorŭ de banderii din comunele din apropiere.

Acéstă comună avută e focularulŭ; locuitorii ei potŭ serví de modelŭ în iubirea de patriă şi ţînerea pe viăţă şi mórte la naţionalitatea lorŭ; suntŭ conscii de drepturile lorŭ şi au caractere firme; suntŭ muncitorĭ şi bine crescuţĭ. Nu e de miratŭ decĭ şi cu atâta mai puţinŭ se miră ei, pentru că la alegerea de deputatŭ dietalŭ orĭ de chinezŭ (primarŭ) comunalŭ, străinii aicĭ nu se încércă de a-i intimidá orĭ amăgí. Intre astfelŭ de împrejurărĭ de sine se inţelege, că iubitulŭ nostru deputatŭ a avutŭ şi cu acéstă ocasiune cea mai bună primire.

In deosebĭ plăcutŭ ne a surprinsŭ pe toţĭ chorulŭ vocalŭ românŭ din B. albă, care diminéţa multŭ a ridicatŭ festivitatea serviciului dumneḑeescŭ cântândŭ cu multă desteritate. La prânḑŭ a fostŭ unŭ banchetŭ de 80 persóne din flórea poporului şi conducĕtorilorŭ din cercŭ, ţinutŭ în spaţiósele şi frumósele sale în etagiulŭ primŭ alŭ scólei conf. române, care în întregŭ Bănatulŭ n'are părechia şi face onóre şi bravului architectŭ A. Diaconŭ. La banchetŭ s'a ţinutŭ mai multe toasturĭ bine nimerite şi frumóse; primulŭ a fostŭ ţinutŭ de Ion M. **R o ş i u** advocatŭ pentru Maiestatea Sa şi dinastiă; alŭ doilea de protopopulŭ Verşeţului **I o n P o p o v i c i u** în onórea şi sănătatea deputatului; alŭ treilea de deputatŭ V. **B a b e ş i u** pentru frăţietate. Acesta ḑise între alte: »Décă suntemŭ asupriţĭ şi neîndreptăţiţĭ, acésta în mare parte avemŭ sĕ ni-o atribuimŭ şi nouĕ. Românii în faptele cele marĭ şi frumóse n'au avutŭ semeni şi póte nicĭ vorŭ avé, dér nicĭ în pĕcate marĭ n'au avutŭ părechiă. Câtŭ pentru domnii dela putere se vedŭ a fi crescuţĭ în scóla despotismului şi absolutismului germanŭ şi rusescŭ. Rĕu facŭ însă, cândŭ se nĕsuescŭ a-i urmá pe aceştia, căcĭ la noi numai dreptatea, libertatea şi frăţietatea potŭ sĕ susţină statulŭ, fiindŭ poliglotŭ; nicĭ noi, nicĭ Maghiarii şi nicĭ o altă naţiune conlocuitóre nu e aşa de tare şi mare, ca singură sĕ pótă apĕra iubita nóstră patriă faţă de elementele puternice străine, aḑĭ mâne póte duşmane patriei nóstre. Interese comune avêndŭ noi cu Maghiarii nu e basată nicĭ decum asuprirea lorŭ, tendinţa lorŭ de a ne slăbí şi purtarea inimică nouĕ, carĭ se observă şi faţă de mine care sunt privitŭ de agitătorŭ alŭ Românilorŭ, carĭ nu voiescŭ a trăi cu ei ca slugĭ, ci ca fraţĭ. Românii ca cei mai sincerĭ şi în primulŭ locŭ interesaţĭ, sbiciuescŭ mai tare fărădelegile nedreptatea, dar o facŭ acésta chiar din iubire.

Cândŭ vedemŭ pe fraţii Maghiarĭ în rătăcire, cândŭ vedemŭ, că mergŭ pe calea, ce duce la perirea lorŭ nu-i simulămŭ, ca Jidanii, ca din simulare noi sĕ tragemŭ folosŭ pe conta lorŭ, ci ne năsuimŭ a-i capacitá, şi décă acésta nu folosesce îi dojenimŭ, ba ne luămŭ chiarŭ şi de capŭ. Eu însumĭ am fostŭ adese fórte severŭ în dojenire, dér am făcut-o, pentrucă ḑicŭ şi acum, »Dee Dumneḑeu naţiunei mele aceia ce eu poftescŭ Maghiarilorŭ!«

Preotulŭ localŭ Iosifŭ **T o m a ş e l ŭ** a ţinutŭ toastu în onórea óspeţilorŭ, între carĭ presenţa pretorelui cercualŭ Leitner a cuceritŭ multŭ inimile Românilorŭ pentru elŭ şi putemŭ ḑice, că décă se va conduce de inima lui bună, şi iubirea-i de dreptate în administrarea cercului şi nu se va lăsá a fi sedusŭ de ómenĭ egoiştĭ şi duşmanĭ nouĕ din interese vile va deveni în curênd părintele bunŭ alŭ cercului, iubitulŭ poporului românŭ şi va fi primitŭ cu căldură şi încredere de toţĭ şi la toţĭ. A mai ţinutŭ toastŭ preotulŭ din Hida **M ă d i n c i a** pentru corulŭ vocalŭ, şi nuntaşii mirelui multŭ doritŭ, pentru alegĕtorĭ; preotulŭ dela Irtofŭ **P a n c i o v a n u** pentru sexulŭ frumosŭ; Aureliu **N o v a c ŭ** pentru brava preoţime, pentru conducĕtorii dela alegere şi opincă ḑicêndŭ, că în lupta pentru dreptate, frăţietate şi libertate, până nu vomŭ fi tractaţĭ toţĭ, ca fiii aceleiaşĭ iubite mame, a patriei nóstre, pentru care bucurosŭ ne dămŭ averea şi viaţa nóstră: »vii în vecĭ sĕ nu ne dămŭ,« că până la acestŭ momentŭ fericitŭ şi multŭ doritŭ sĕ dée Dumneḑeu, ca acolo unde e vorba de a croí sórtea nóstră, de dreptulŭ nostru, la alegerĭ, mai bine sĕ vedemŭ în totŭ loculŭ curentulŭ altcum nenaturalŭ, unde copiii se luptă contra părintelui-chinezŭ-(jude) şi părinţii contra fiului chinezŭ, decâtŭ sĕ ne lăsămŭ a fi dripiţĭ chiar şi de fiii naţiunei nóstre.

In decursulŭ prânḑului s'a produsŭ corulŭ vocalŭ cu mai multe piese esecutate tóte cu o rară dibăciă secerêndu aplause frenetice.

La 4 óre d. m. la casa comunală deputatulŭ a ţinutŭ o vorbire fórte instructivă despre viaţa constituţională, datorinţele şi drepturile cetăţenilorŭ şi a deputaţilorŭ. Bucuria şi entusiasmulŭ poporului nu mai avea marginĭ şi părându-i-se pré puţinŭ a ḑice „sĕ trăiéscă,‘ cutremura aerulŭ cu vivatele de „sĕ nu moră nicĭ cândŭ Babeşiŭ.‘ La banchetŭ şi de poporulŭ adunatŭ pentru a audí vorbirea daputatului, la propunerea advocatului I. M. Roşiu s'a primitŭ cu unanimitate propunerea, ca de ací înainte frumósa piaţă a comunei Vraniu sĕ pórte numele de »piaţa lui Babeşiu.«

După finirea vorbirei deputatului, în acéstă piaţă spre încoronarea opului sute de inşĭ, din poporŭ şi inteliginţă în frunte cu preoţimea, au jucatŭ »Hora lui Babeşiu.‘

La 8 óre sera a fostŭ unŭ imposantŭ conductŭ de facle (torţe), pentru de a învitá pe d. Babeşiu la banchetulŭ de sera împreunatŭ cu jocŭ, ce a duratŭ până cătră ḑiuă. (Va urma).

Unŭ atentatŭ plănuitŭ de nihiliştĭ.

Cândŭ nimicŭ nu se mai aude despre neastêmpĕraţii nihiliştĭ, atuncĭ lucră ei mai bărbătesce pentru împlinirea gândurilorŭ, — în cenuşe arde jarulŭ mai bine. Aşa se descoperì ḑilele trecute plannlŭ unui atentatŭ, căruia avea sĕ caḑă jertfă ţarulŭ în trecerea sa prin Varşovia. »Reforma« povestesce astfelŭ întêmplarea: Joia trecută se făceau nisce cercetărĭ la judecătoria de pace sub conducerea preşedintelui-judecĕtorŭ **B a r d o w s k i**. In decursulá lorŭ unŭ colonelŭ şi unŭ ofiţerŭ de gendarmeriă întrară în sală şi cu multă nepăsare se aşeḑară aprópe de întrare. După sfârşirea cercetărilorŭ **B a r d o w s k i** se duse acasă şi ce sĕ veḑĭ? Colonelulŭ de gendarmeriă îi eşi înainte chiar în locuinţa lui şi punêndu-i revolverulŭ în faţă, îlŭ provocă sĕ se dea prinsŭ. Bardowski făcu o încercare, sĕ se sinucidă, dar ofiţerulŭ i se puse atuncĭ în cale şi-lŭ împiedecà. In casele lui Bardowski se afla şi o drăgălaşă inteligentă rusóică, care de asemenea fu arestată, învinovăţită fiindŭ, că e complice a lui Bardowski. Ea sosise numai cu o ḑi mai nainte din Petersburgŭ, avêndă însărcinarea sĕ mijlocéscă corespondenţa între judecătorulŭ nostru şi între comitetulŭ revoluţionarŭ. Făcêndu-se cercetărĭ s'au găsitŭ în casă o ladă cu revolvere, alta cu materii esplosibile, şese bombe, pumnale, o tipografiă mai mică, precum şi mai multe scrisorĭ, unŭ numĕrŭ mare de proclamaţiunĭ, corĕspondenţă cu comitetele revoluţionare ruse şi sigilulŭ lorŭ. In fruntea conjuraţiunei sta Bardowski şi scopulŭ ei erá sĕ **a r u n c e î n a e r ŭ p a l a t e l e î m p ĕ r ă t e s c ĭ L a z i e n s k i, B e l v e d e r e ş i o r ĭ c a r e a l t ŭ p a l a t ŭ, u n d e s'a r a ş e ḑ a ţ a r u l ŭ c â t ŭ v a p e t r e c e î n V a r ş o v i a**. — Cu grabă se mai arestară şi doi scriitorĭ ai lui Bardowski, unŭ jurnalistŭ Poplawski, unŭ neguţătorŭ Kohn, optŭ studenţĭ şi câţĭ-va amploiaţĭ dela fabricele Lilpopa şi Bau. Dinamita a fostŭ adusă din străinătate de către unŭ Rusŭ, care avea scrîsorĭ de recomandare dela unŭ înaltŭ bărbatŭ de statŭ, prin a cărui intervenire nu a fostŭ controlatŭ la trecerea graniţelorŭ.

D i v e r s e.

Presenţa de spiritŭ a marelui duce Constantinŭ Nicolaevicĭ. — In teatrulŭ din oraşulŭ **V a l t a** în Crimeea se aflá şi marele duce Constantinŭ Nicolaevicĭ de faţă la o representaţiune a actorului curţii din Petropole, care venise acolo anume. De odată flacările de gazŭ începură sĕ vâlvăe cu vehemenţă şi se rĕspândéscă unŭ greu mirosŭ de arsŭ. Publiculŭ, creḑêndŭ că s'a spartŭ o ţevă de gazŭ, începu sĕ strige cumplitŭ şi sĕ dea năvală spre uşĭ. Marele dnce Constantinŭ Nicolaevicĭ strigà: „Staţĭ pe locŭ! ¡nu-i nimicŭ! nu vĕ mişcaţĭ!‘ Publiculŭ ca la o comendă s'a liniştitŭ şi a şedutŭ éră josŭ. Totŭ de odată a demandatŭ marele duce sé sucétcă robinete, ceea ce s'a şi întêmplatŭ şi flacărele devenirá éră normale.

*

Bucuria omóră. — Din Milan se scrie: »Poliţia de aci a fostŭ însciinţată din partea poliţiei din New-York, că acolo a muritŭ în primăvară anului acestuia unŭ bărbatŭ, care a testatŭ soţiei mĕsarului Fesoli de aicĭ suma de 200,000 de francĭ. Poliţia din Milan este totodată rugată a căutá pe mĕsarulŭ respectivŭ. Comisarulŭ de poliţiă Giovanni se şi presentă în atelierulŭ mĕsarului Fesoli întrebêndulŭ, de are vre-o rudeniă în New-York. Acesta rĕspunse, că are, dar că de mai mulţĭ anĭ n'a mai auḑitŭ nimica de ea. — »Imĭ pare forte bine,« ḑise comisarulŭ »că-ţĭ potŭ împărtăşĭ, că ruda d-tale a muritŭ şi a testatŭ soţiei d-tale suma de 200,000 de francĭ.« — »200,000 de francĭ,« ḑîse mĕsasarulŭ pĕtrunsŭ de uimire, puse amêndouĕ mânile pe pieptŭ şi îngălbenindŭ ca céra, căḑu mortŭ.‘

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Tocmai asta aşteptá şi hoţulŭ de Smeu. Dete lui Nils o gălétă mare şi Nils o puse în gura lui Holl şi îi ḑise sĕ se ducă se aducă vinŭ.

Holl plecà, dar se vedea lesne că nu plecà cu voiă bună.

Peste o clipă uriaşulŭ ḑise:

— Cânele nu se mai întórce, cum vĕdŭ eu. Póte c'ai face bine sĕ-i trimiţĭ ajutorŭ, pentru că drumulŭ este rîposŭ şi găleta grea.

Nils care nu se temea de nimicŭ, poruncì lui Slit sĕ se ducă se veḑă ce face Holl, şi Slit plecà dar fără voiă bună.

Nu trecu multŭ şi Smeulŭ ḑise iar:

— Şi ţie şi mie ni-i sete şi vĕdŭ că cânii nu sunt în stare sĕ facă cum le poruncesçĭ. Nu se mai întórce nicĭ unnlŭ. Mai bine trimite şi pe cânele celălaltŭ după ei.

Nils poruncì Lydei sĕ plece, însă Lyda se culcà la piciórele lui şi nu vru sĕ plece. Insă Nils, care nu băgase de sémă, că cânii plecaseră fără voiă, nu înţelese pentru ce Lyda nu vrea sĕ plece şi-i mai poruncí odată. Lyda de astă dată plecà.

Numai decâtŭ se sculà Smeulŭ de la mésă, puse mâna pe o sabiă, care erá atêrnată de zidŭ şi, cu o bucuriă sĕlbatică, ḑise tênĕrului:

— Acum am sĕ'mĭ rĕsbunŭ fraţii. Eştĭ în puterea mea şi trebue să te omorŭ.

Nils înţelese ce greşélă făcuse şi d'aia rĕspunse astfelŭ:

— N'am sĕ încercŭ sĕ mĕ luptŭ cu tine şi nicĭ nu te rogŭ sĕ mĕ laşĭ cu viaţă. Dar sĕ mĕ laşĭ numai o clipă sĕ-mĭ facŭ rugăciunea şi sĕ mai cântŭ odată din tilincă.«

— Bine. Rógă-te şi cântă, rĕspunse smeulŭ.

Nils se puse în genunchĭ şi ḑise »Tatălŭ nostru‘ şi prin rugăciunea asta desfăcu farmeculŭ care ţinca pe cânĭ departe de dênsulŭ. Pe urmă cântà din tilincă, şi numai decâtŭ alergară cânii. Smeulŭ îngălbenì. Cânii înhăţară pe smeu şi-lŭ făcură bucăţĭ.

Fata cea mică a împĕratului plânse de bucuriă. Ilŭ iubea, vedĭ, — fetica, de i se scurgea ochii după elŭ. Dar şi elŭ simţia că-i ticăia inima altfelŭ de câtŭ până aci şi amêndoi jurară sĕ se iubéscă tótă viaţa.

Vĕ puteţĭ închipuí cu câtă bucuriă se întorcéu acum fetele acasă la împĕratuln, tatălŭ lorŭ; şi drumulŭ li se părù şi mai scurtŭ şi mai frumosŭ, pentru că Nils erá din fire veselŭ şi pe urmă îngrijá de ele şi le cinstea. Astfelŭ că tus-trele fetele, ca sĕ-i dea o dovadă de iubirea lorŭ, îi dădură câte unŭ inelŭ.

Intr'o ḑi întêlnì doi călĕtorĭ sdrenţăroşĭ şi cu piciórele gôle şi cu faţa trasă. Sĕ vedea numai de câtŭ că umblaseră multŭ.

Nils îi întrebà că cine erau şi pe unde umblaseră. Dênşii rĕspunseră că sunt doi prinţĭ străinĭ, carĭ porniseră sĕ găséscă pe fetele împĕratului şi că după ce umblaseră de surda multă vreme, acum se întorcéu pe la casele lorŭ ca nisce cerşitorĭ.

Bunului Nils îi fu milă de dênşii şi-i luà cu sine în trăsură.

Insĕ ei, aflândŭ de isprăvile lui Nils, se ruşinară că nu făcuseră nicĭ o ispravă şi se hotărîra sĕ-lŭ omore ca sĕ ia ei jumĕtate împĕrăţia şi pe fetele împĕratului. Intr'o seră îlŭ luară amêndoi de gâtŭ şi-lŭ svêrliră josŭ plinŭ de rănĭ şi ḑiseră fetelorŭ:

— Vĕ omorîmŭ şi pe voi, décă nu vĕ juraţĭ că o sĕ vĕ supuneţĭ voinţei nóstre şi că nu o sĕ ne daţĭ de golŭ!

Bietele fete se spăriară şi, pentru că n'aveau pe nimenĭ sĕ le apere, jurară că aşa are sĕ facă şi merseră cu tîlharii înainte. Insĕ le era milă de bietulŭ tênĕrŭ şi cu deosebire cea mică totŭ mereu plângea.

Insĕ Nils nu murise. Cânii se strînseră împrejurulŭ lui ca sĕ-lŭ apere de frigŭ. Pe urmă se puseră şi-i linseră ranele. Nils îşĭ dobêndí puterile, se sculà şi pornì spre oraşŭ unde dorea sĕ-şĭ găséscă iubita.

Cândŭ ajunse în oraşŭ vĕḑù tótă lumea în mişcare şi în tóte părţile numai cântece. Intrebà pe unŭ omŭ că ce erá veselia asta?

— Ce felŭ! îi rĕspunse alţii, nu scii că împĕratulŭ şi-a găsitŭ fetele pe care le furaseră smeii? Fetele ăle douĕ mai marĭ se mărită aḑĭ cu doi tinerĭ, carĭ le-au scăpatŭ.«

— Dar fata cea mică se mărită şi ea?

— Ba nu; nu vrea sĕ se mărite şi plânge mereu şi nimenĭ nu scie pentru ce se tânguesce.

Nils se duse la palatŭ şi cerù voiă ca sĕ cânte şi elŭ din tilincă şi sĕ'i jóce cânii. Cândŭ intrà în sala cea mare, tótă lumea rĕmase uimită de mîndreţea boiului lui.

Fetele cum îlŭ vĕḑură, alergară la dênsulŭ, îlŭ luară în braţe, îlŭ sărutară şi ḑiseră:

Iată adevĕratulŭ nostru mântuitorŭ!

Pe urmă povestiră cum le scăpase pe tóte şi Nils arătà inelele pe carĭ i-le dăduseră fetele.

Trădătorii fugiră cum îlŭ vĕḑură. Impĕratulŭ poruncì să-i gonéscă cu ruşine din împĕrăţia lui. Iar Nils se însurà cu fata a mai mică şi după ce murì împĕratulŭ se suì dênsulŭ în scaunulŭ împĕrăţiei şi domnì multă vreme.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 19 Iulie st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6%	122.10	Bonurĭ croato-slavone	100.—
Rentă de aurŭ 4%	91.35	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.—
Rentă de hârtiă 5%	88.45	Imprumutulŭ cu premiu ung.	115.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	142.60	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	115.10
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	96.30	Renta de hârtiă austriacă	80.55
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	118.05	Renta de arg. austr.	81.55
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	102.—	Renta de aurŭ austr.	103.30
Bonurĭ rurale ungare	101.60	Losurile din 1860	135.25
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.60	Acţiunile băncei austro-ungare	855.—
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	101.50	Act. băncei de creditŭ ung.	302.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50	Act. băncei de creditŭ austr.	301.75
Bonurĭ rurale transilvane	101.50	Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.75
		Napoleon-d'orĭ	9.67½
		Mărcĭ 100 imp. germ.	59.55
		Londra 10 Livres sterlinge	121.85

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 6 Iulie st. v. 1884.

Renta română (5%)	Cump.	93½	vênd.	94¾
Renta rom. amort. (5%)	»	95½	»	——
» convert. (6%)	»	97	»	97½
Împr. oraş. Buc. (20 l.)	»	34	»	——
Credit fonc. rural (7%)	»	102	»	——
» „ „ (5%)	„	90½	„	—
» » urban (7%)	»	101	»	105
» » » (6%)	»	98	»	—
» » » (5%)	»	87¼	»	——
Banca naţională a României	»	1370	»	1420
Ac. de asig. Dacia-Rom.	»	328.	»	354
« » » Naţională	»	244	»	—
Aurŭ	»	4.35.	»	.—
Bancnote austriace contra aurŭ	»	2.07.	»	2.09

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 21 Iulie st. n. 1884.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.15	Vênd.	9.18
Argint românesc	»	9.10	»	9.15
Napoleon-d'orĭ	»	9.66	»	9.68
Lire turcescĭ	»	10.90	»	10.96
Imperialĭ	»	9.90	»	9.96
Galbenĭ	»	5.63	»	5.67
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.50
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Numere complete din „Gazetă“ dela 1 Ianuariu a. c. se mai află.

Acei domnĭ abonaţĭ ai noştri, carĭ au plătitŭ preţulŭ abonamentului pe una jumĕtate de anŭ séu pe unŭ anŭ, înainte de 1-a Aprilie a. c., sunt rugaţĭ a ne trimite diferenţa preţului urcatŭ dela 1 Aprile c., care pentru Austro-Ungaria face 2 fl., ér pentru România 8 lei.

ADMINISTRAŢIA „GAZ. TRANS.“

Tipografia Alexi Braşovŭ.